Suomen Purjehdus ja Veneily ry Segling och Båtsport i Finland rf

Lausunto

19.11.2026

Asia: VN/35042/2025

Liikenneturvallisuusstrategia 2027-2031

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot taustasta, tarkoituksesta ja visiosta

Suomen Purjehdus ja Veneily ry (SPV) pitää liikenneturvallisuusstrategian nollavisiota ja tavoitetta liikennekuolemien ja vakavien loukkaantumisten vähentämisestä tärkeinä. Strategian lähtökohta siitä, ettei vakavia henkilövahinkoja tule hyväksyä väistämättömänä osana liikennettä, on kannatettava.

SPV pitää tärkeänä myös Safe System -ajattelua, jossa liikenneturvallisuus ei perustu yksinomaan yksittäisen ihmisen oikeaan toimintaan, vaan turvallisuutta rakennetaan liikennejärjestelmän eri osien muodostamana kokonaisuutena.

Eri liikennemuotojen turvallisuushaasteet ja niihin vaikuttavat tekijät poikkeavat kuitenkin merkittävästi toisistaan. Siksi toimenpiteiden tulee perustua kunkin liikennemuodon todellisiin riskeihin ja niiden riittävän tarkkaan tunnistamiseen. Vesiliikenteessä tämä edellyttää nykyistä tarkempaa tietoa vakavien ja kuolemaan johtavien onnettomuuksien tapahtumaympäristöistä, olosuhteista, alustyypeistä ja taustatekijöistä.

Yleiset huomiot strategisista linjauksista ja painopisteistä

SPV pitää strategisia linjauksia lähtökohtaisesti kannatettavina. Erityisen tärkeitä ovat tietoon perustuvan päätöksenteon, liikenneosaamisen lisäämisen ja turvallisuutta edistävän lainsäädännön periaatteet. SPV korostaa, että myös vesiliikenteessä turvallisuustoimenpiteiden tulee perustua tunnistettuihin turvallisuusongelmiin ja arvioon eri keinojen vaikuttavuudesta. Toimenpiteet on voitava kohdentaa niihin tilanteisiin ja käyttäjäryhmiin, joissa vakavien onnettomuuksien riski on suurin.

Huomiot painopisteestä "liikenneturvallisuuden kansallista ohjausta ja tietopohjaa vahvistetaan" sekä sitä toteuttavista toimenpiteistä

SPV kannattaa liikenneturvallisuuden tietopohjan vahvistamista ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa. Tämä on erityisen tärkeää myös vesiliikenteessä.

Strategiassa esitetään vesiliikennettä koskevana toimenpiteenä, että keskeisten toimijoiden kanssa selvitetään ja kehitetään tehokkaimmat ja turvallisuutta tukevat ohjauskeinot pelastusliivien käytön lisäämiseksi. SPV pitää tavoitetta tärkeänä ja on valmis osallistumaan asian jatkovalmisteluun.

Ohjauskeinojen valinnan perustaksi tarvitaan kuitenkin riittävän tarkkaa tietoa siitä, millaisissa tilanteissa kuolemaan johtavat vesiliikenneonnettomuudet tapahtuvat ja mitkä tekijät niihin vaikuttavat. Tarkastelussa tulisi erotella nykyistä paremmin esimerkiksi venetyyppi, käyttöympäristö, olosuhteet, toiminnan luonne, pelastusliivien tai muiden kelluntapukineiden käyttö sekä päihteiden ja muiden taustatekijöiden merkitys.

Nykyinen huviveneilyä koskeva tilastoluokka kokoaa yhteen hyvin erilaisia tapahtumia. Esimerkiksi pienveneellä mökkirannassa tapahtunut hukkumisonnettomuus voi tilastoitua huviveneilyonnettomuudeksi siinä missä harrastus- tai matkaveneilyssä tapahtunut onnettomuus. Turvallisuustoimenpiteiden kohdentamisen kannalta näiden tilanteiden erottaminen toisistaan on olennaista.

SPV ehdottaa, että myös vesiliikenteen onnettomuustiedon tarkentaminen ja hyödyntäminen huomioidaan strategian toimeenpanossa. Parempi tietopohja mahdollistaa sekä pelastusliivien käyttöä edistävien että muiden turvallisuustoimien kohdentamisen sinne, missä niillä voidaan saavuttaa suurin vaikutus.

Huomiot painopisteestä "liikenneympäristöä kehitetään yhä turvallisemmaksi" sekä sitä toteuttavista toimenpiteistä

SPV pitää hyvänä strategian lähtökohtaa, jonka mukaan turvallisuuden tulee muodostua useista toisiaan täydentävistä tekijöistä eikä perustua pelkästään yksittäisen liikkujan virheettömään toimintaan.

Vesiliikenteessä turvallisen liikenneympäristön perustan muodostavat toimivat ja asianmukaisesti ylläpidetyt väylät ja turvalaitteet sekä niiden selkeä ja ajantasainen merkitseminen. Niiden kunnolla ja luotettavuudella on keskeinen merkitys turvalliselle liikkumiselle vesillä. Myös ajantasaisen väylä-, navigointi-, sää- ja olosuhdetiedon saatavuudesta ja luotettavuudesta tulee huolehtia.

Turvallisuus muodostuu tämän lisäksi veneen ja sen varusteiden asianmukaisuudesta sekä veneilijän osaamisesta ja toiminnasta. Turvalliset veneet, käyttötarkoitukseen soveltuvat pelastusliivit ja muut turvallisuusvarusteet sekä riittävä osaaminen muodostavat yhdessä turvallisen liikenneympäristön

kanssa kokonaisuuden, jossa yksittäinen virhe ei mahdollisuuksien mukaan johda vakavaan onnettomuuteen.

SPV pitää tärkeänä, että vesiliikenteen turvallisuutta tarkastellaan kokonaisuutena, jossa infrastruktuurin, turvallisuusvarusteiden, teknologian, koulutuksen ja viestinnän keinoja hyödynnetään rinnakkain.

Huomiot painopisteestä "liikenteeseen lähdetään vain ajokykyisenä" sekä sitä toteuttavista toimenpiteistä

SPV pitää tärkeänä periaatetta, jonka mukaan liikenteeseen lähdetään vain toimintakykyisenä. Päihteet, terveydentila, väsymys ja muut toimintakykyä heikentävät tekijät ovat turvallisuusriskejä myös vesiliikenteessä.

Vesiliikenteessä ajokykyä ja toimintakykyä koskevia kysymyksiä tulee tarkastella osana onnettomuuksien kokonaisuutta ja riittävän tarkan onnettomuustiedon perusteella, jotta eri riskitekijöiden todellinen merkitys voidaan tunnistaa.

SPV pitää tärkeänä turvallisia toimintatapoja edistävää koulutusta, neuvontaa ja viestintää sekä eri toimijoiden yhteistyötä turvallisuuskulttuurin vahvistamisessa.

Muita huomioita

SPV kiinnittää erityistä huomiota strategialuonnoksen tapaan tarkastella huviveneilyssä tapahtuvia kuolemia yhtenä kokonaisuutena. Vesiliikenteen turvallisuuden kehittämiseksi olisi tärkeää, että onnettomuustilastot mahdollistaisivat nykyistä tarkemman erottelun erilaisten veneilyn muotojen, venetyyppien, käyttöympäristöjen ja tapahtumaolosuhteiden välillä.

Huviveneilyksi tilastoitu kuolemantapaus ei välttämättä kuvaa sellaista veneilytoimintaa, johon yleisesti veneilyyn kohdistetulla turvallisuustoimenpiteellä voidaan vaikuttaa. Esimerkiksi mökkirannassa pienveneellä tapahtuvan hukkumisonnettomuuden riskitekijät ja tehokkaimmat ehkäisykeinot voivat olla hyvin erilaisia kuin aktiivisessa harrastus- tai matkaveneilyssä tapahtuvassa onnettomuudessa.

Sama koskee pelastusliivien käyttöä. SPV pitää pelastusliivien ja muiden käyttötarkoitukseen soveltuvien kelluntapukineiden käytön lisäämistä erittäin tärkeänä tavoitteena. SPV on pitänyt pelastusliivien käyttöä aktiivisesti esillä omassa turvallisuusviestinnässään ja on valmis kehittämään tätä työtä edelleen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Käyttämättömyyttä koskevia

tilastotietoja tulisi kuitenkin tarkastella yhdessä muiden onnettomuuden syntyyn ja seurauksiin vaikuttaneiden tekijöiden kanssa.

SPV pitää tärkeänä, että vesiliikenteeseen kohdistettavat turvallisuustoimenpiteet perustuvat mahdollisimman tarkkaan tietoon ja että toimet voidaan sen perusteella kohdentaa niihin tilanteisiin, joissa niillä saavutetaan suurin turvallisuusvaikutus. Toimenpiteiden suunnittelussa on samalla huomioitava veneilyn monimuotoisuus. Erilaiset vesikulkuneuvot, käyttötilanteet, olosuhteet ja veneilyn muodot asettavat turvallisuudelle erilaisia vaatimuksia. Turvallisuutta edistävien ratkaisujen tulee siksi olla tarkoituksenmukaisia ja soveltua erilaisiin veneily-ympäristöihin ja käyttötarkoituksiin. SPV on valmis osallistumaan tätä koskevaan jatkovalmisteluun ja yhteistyöhön.

Finne Tuomas
Suomen Purjehdus ja Veneily ry Segling och Båtsport i Finland rf -
Matkaveneilytoimikunta/ Seurapalvelut ja matkaveneily